

Congres

Liberalisme in een internationale context

Goedgekeurde congres tekst

15 december 2007

Leuven

Inhoudsopgave

1.	Internationale vrijhandel als motor voor ontwikkeling.....	3
1.1.	Protectionisme.....	4
1.2.	Landbouwsubsidies.....	5
1.3.	Infant industry protection	6
1.4.	De organisatie van de mondiale vrijhandel.....	7
1.5.	Een nieuwe rol voor het IMF en de Wereldbank	8
2.	Een liberale kijk op ontwikkelingssamenwerking.....	9
2.1.	De Millennium Development Goals.....	10
2.2.	De inzameling en besteding van hulpmiddelen.....	11
2.3.	Het belang van capacity-building	12
2.4.	Ontwikkelingssamenwerking en mensenrechten	13
3.	Terrorisme, humanitaire interventies en defensie.....	14
3.1.	Interventie bij mensenrechtenschendingen	15
3.2.	De legitimiteit van een pre-emptive strike.....	16
3.3.	Mensenrechten tijdens conflicten	17
3.4.	Rol van een Europese defensie	18
4.	Globalisering, milieu en samenleving.....	19
4.1.	Globalisering en energievoorziening	20
4.2.	De globalisering van de politiek en de vrijheid van het individu.....	21

1. Internationale vrijhandel als motor voor ontwikkeling

Vanuit het positieve mensbeeld dat het liberale gedachtegoed kenmerkt, gaan wij uit van de intrinsieke mogelijkheid en creativiteit die elk individu heeft teneinde in belangrijke mate op zelfstandige basis te werken aan zijn of haar ontwikkeling. Liberalen gaan, gesterkt daarin door overvloedige economische evidentie, ook uit van de kracht die de motor van vrijhandel - op eender welk niveau - kan hebben als stimulans voor de creativiteit en mogelijkheid van elk individu om zich te ontwikkelen.

Maar vrijhandel gaat veel verder dan een efficiëntieverhaal. Het biedt individuen ook keuzes en dwingt hen niet in een keurslijf waarin een overheid beslist wat ze kopen of welk werk ze uitoefenen. Vrijhandel bevrijdt de bevolking door hen onafhankelijk te maken van de welwillendheid van een overheid. Samen met de economische vooruitgang ten gevolge van vrijhandel biedt dit individuen kansen om tot betere sociale omstandigheden en meer welvaart en welzijn te komen.

Helaas kan deze mondiale vrijhandel vandaag nog niet ten volle spelen en handhaven overheden protectionistische maatregelen. Dit willen we hieronder aanklagen, net zoals het perverse Europese landbouwbeleid. Daarnaast stellen we ons de vraag hoe ontwikkelende landen in de wereldwijde vrijhandel moeten ingeschakeld worden, hoe vrijhandelsverdragen tot stand moeten komen en wat de rol van de internationale financiële instellingen moet zijn.

1.1. Protectionisme

Wanneer een industrietak het moeilijker krijgt omwille van internationale concurrentie, meestal uit lageloonlanden, stijgt regelmatig de vraag op om beschermende maatregelen zoals importheffingen, subsidies of importquota's. Vanuit een liberale visie mogen we daar niet op ingaan. Deze maatregelen leiden tot een onrechtvaardige en ongelijke behandeling en verhinderen de ontwikkeling van andere landen. Ze geven producenten uit rijke landen op kunstmatige wijze een concurrentievoordeel dat ze bij vrijhandel niet zouden hebben.

Er zijn echter ook minder duidelijke vormen van protectionisme. Met de regelmaat van de klok wordt door bedrijfsleiders en vakbonden verwezen naar de inderdaad ongelijke sociale en milieunormen in minder ontwikkelde landen. Bedrijfsleiders en vakbonden vragen ofwel om het bannen van deze producten uit onze markt, of om het opleggen van gelijkaardige normen in de ontwikkelingslanden in vrijhandelsakkoorden en worden daarin gesteund door anders-globalisten en milieu-activisten, die oprecht bekommerd zijn om de ongelijke situatie en soms erbarmelijke omstandigheden.

Zij slaan echter de bal mis als zij normen willen opleggen want dit zal de evolutie naar een betere sociale en milieuomgeving net vertragen. De export van deze landen zou belemmerd worden en hun economie geschaad. Dit laatste zal er net voor zorgen dat de bevolking het nog slechter zal hebben dan voorheen.

Integendeel, de beste optie is volop handel te drijven met deze landen waardoor hun economische ontwikkeling zich doorzet. Deze ontwikkeling zal er net toe leiden dat er meer ruimte is voor een beter sociaal en milieubeleid en dat mensen mondiger worden en betere omstandigheden kunnen eisen. Tekenend is dat dit is wat de ontwikkelingslanden vragen.

Het toeleggen op specifieke productie zal juist de wereldhandel doen toenemen. Lage loonlanden kunnen zich hierdoor beter toeleggen op massaproductie, de meer ontwikkelde landen kunnen zich onderscheiden door meer de aandacht op kwaliteitsvolle productie te leggen. Lange termijnschommelingen in de loonschaal kunnen dit soort van specialisatie dan weer doen verschuiven.

Dit neemt uiteraard niet weg dat wij vanuit het Westen, de bevolking niet zouden kunnen steunen, zowel financieel als via sensibilisering, en zo via een bottom-up-aanpak betere omstandigheden te creëren, zonder deze economieën te fnuiken. Het is niet door het opleggen van allerlei regeltjes dat het milieu verbetert. We moeten economische incentives creëren om voor de milieuvriendelijke optie te kiezen, zodat deze optie economisch het meest winstgevend is. Niet repressief optreden dus, maar innovatief.

Jong VLD verzet zich tegen elke vorm van protectionisme, zowel openlijke als verborgen vormen. Een doorgedreven internationale vrijhandel zal leiden tot een sterkere economische groei en betere omstandigheden en mondiger burgers tot gevolg hebben. Het opnemen van sociale en milieunormen in de internationale vrijhandelsakkoorden zou een verdere ontwikkeling naar betere arbeidsomstandigheden en een groenere omgeving net vertragen of zelfs omkeren, zoals de ontwikkelingslanden zelf terecht opwerpen. Het ondersteunen van de plaatselijke bevolking in het creëren van betere omstandigheden via materiële hulp en/of sensibilisering, met de nadruk op vrij initiatief, is een veel betere bottom-up-aanpak om dit proces te versnellen zonder de verdere ontwikkeling te fnuiken.

1.2. Landbouwsubsidies

Binnen het ganse ontwikkelingsvraagstuk, speelt de Europese Unie vanzelfsprekend een belangrijke rol. Het is stuitend dat zij vooralsnog niet durft haar buitenmuren slopen of haar resterende interne barrières weg te werken.

Het Europees landbouwbeleid, gekenmerkt door invoerheffingen en productie- en exportsubsidies, is een regelrechte schande. Hierdoor doet de EU al haar inspanningen op het gebied van ontwikkelingshulp teniet, want de schade van dit systeem overstijgt ruimschoots de ontwikkelingshulp. Alhoewel het landbouwbeleid gelukkig teruggedrongen is tot de tweede grootste uitgavenpost, slorpt landbouw nog steeds 31.6% van de Europese begroting op.¹ Bovendien is het belastend voor het milieu, want het bevordert intensifiëring van de landbouwproductie en is het schadelijk voor de ontwikkelingslanden. Men worden namelijk grote afzetmarkten ontzegt en de competitiviteit van hun boeren wordt ondermijnd door het dumpen van gesubsidieerde export.

Het gemeenschappelijk landbouwbeleid kost de ontwikkelingslanden jaarlijks een welvaartsverlies van ongeveer 40 miljard dollar. Liberale handel met de EU zou miljoenen mensen uit de armoede kunnen liften. Bovendien zijn ook wij, Europese burgers, slachtoffer van dit systeem. Naast de belastingen die we betalen om de prijs- en exportsubsidies te financieren, betalen wij door de minimumprijzen en prijsbarrières voor import te veel voor een groot deel van onze voedingsmiddelen.

Als excuus voor het instandhouden van dit protectionisme, hoort men vaak alarmerende berichten dat de EU omwille van strategische redenen toch wel haar eigen voedsel moet produceren. Toch blijft het beste middel tot risicospreiding de diversificatie door internationale handel. Deze dient absoluut gevrijwaard te worden van protectionistische maatregelen.

Het invoeren van de bescherming van de volksgezondheid om landbouwproducten van buiten de eengemaakte markt te weren, wordt evenzeer te vaak gehanteerd als verkapt protectionisme. Het debat over de genetisch gemanipuleerde gewassen moet hierbij zeker opnieuw gevoerd worden. Zij bieden vaak meer voordelen dan nadelen.

Vitaal voor de verdere uitbouw van het Europees landbouwbeleid is het afschaffen van de landbouwsubsidies, daar deze met bijna een derde van het Europese budget “ten goede” komen aan slechts 5% van de Europese bevolking. Hierdoor zullen de landbouwbedrijven gedwongen worden om efficiënt te produceren, waardoor beter naar de vraag van de markt geluisterd wordt. Zo voorkomt men overproductie, dat dan weer ten goede komt aan de armere landen.

Het Europees landbouwbeleid belemmert omwille van plaatselijke nationalistische egoïstische belangen de ontwikkeling van de armste delen van de wereldbevolking. Jong VLD pleit ervoor dat de EU het voortouw neemt binnen de rijke landen door haar nefast landbouwbeleid onmiddellijk af te schaffen. Als dit niet kan binnen een multilateraal kader, dan moet dit unilateraal door de EU gebeuren.

¹ Bron: “Presentation for the general public of the EU Budget 2008”, Europese Commissie.

1.3. Infant industry protection

Liberalen zouden niet mogen twifelen aan de kracht van vrijhandel als motor van mondiale ontwikkeling van zowel economieën in het algemeen als elk individu afzonderlijk. Het afschaffen van importbeperkingen en exportsubsidies, het slopen van alle barrières die een vrije concurrentie beletten zijn principieel in het belang van eenieder, zij het door een stijgende export of door een goedkopere import, en meestal door een combinatie van beiden.

Vanzelfsprekend gaat dit verhaal eveneens op voor ontwikkelingslanden. Landen die hun grenzen openstellen kunnen gemakkelijker afzetmarkten vinden, bestaande technologieën importeren en hun comparatieve voordelen ten volle benutten. Net die landen die meegeestapt zijn in een mondiale wereldhandel zijn er op vooruitgegaan, in tegenstelling tot zij die hun grenzen sloten. Vrijhandel is dan ook zonder meer de motor voor vooruitgang in de ontwikkelingslanden.

Dit alles hoeft echter geen argument te vormen ter ondersteuning van protectionisme en het handhaven van een niet-vrije markt. Wel toont het aan dat er naast het vrijmaken van de markt ook voldoende aandacht moet worden besteed aan het wegwerken van bovenvernoemde barrières. In het kader van een bottom-up aanpak, moeten ondernemers op actieve wijze gesteund worden via informatie over, bijvoorbeeld, de teelt van alternatieve plantensoorten, efficiëntere productiemethodes, de werking van de internationale markt, de manier waarop buitenlandse markten bespeeld kunnen worden enz.

Jong VLD meent dat het mogelijk is om én te kiezen voor vrijhandel én opkomende economieën te beschermen. Ontwikkelingslanden moeten de kans krijgen om in handelsvoorwaarden te differentiëren: beperkingen ten aanzien van westerse gesubsidieerde invoer of export om eerlijke concurrentie tegen te gaan moeten worden toegestaan of mogen behouden blijven. Anderzijds moeten dergelijke beperkingen ten aanzien van andere, eerlijk concurrerende, landen worden geschrapt. Jong VLD meent dat dergelijk beleid een drievoudig voordeel heeft: de lokale markt wordt beschermd tegen al te versturende Westerse import, marktintegratie op regionaal niveau wordt ondersteund en individuen in ontwikkelingslanden kunnen de daadwerkelijke kracht van vrijhandel en haar impact op regionale stabiliteit en ontwikkeling, ervaren.

1.4. De organisatie van de mondiale vrijhandel

De nieuwste WTO-onderhandelingsronde, de Doha-ronde, duurt al enkele jaren zonder tot concreet resultaat te leiden. Tegelijkertijd ontstaan meer en meer bilaterale en regionale vrijhandelsakkoorden. Wat is nu de beste manier om de mondiale vrijhandel vorm te geven?

Multilaterale overeenkomsten in het kader van de WTO hebben een aantal onmiskenbare voordelen. In tegenstelling tot bilaterale akkoorden creëren ze één kader, in plaats van vele verschillende akkoorden met telkens verschillende regels en voorwaarden. Ze zorgen er ook voor dat de voordelen die één land krijgt uitgebreid worden naar andere landen (principe van de meest begunstigde natie). Bovendien geven ze kleinere landen een sterkere onderhandelingspositie: ze kunnen immers samenwerken of zich aan de kar van een sterker land met dezelfde agenda hangen.

Momenteel valt het nog af te wachten wat de opkomende economische grootmachten zoals Brazilië, China en India gaan doen. Gaan ze de kant van de traditioneel meest invloedrijke spelers in de wereldhandel vervoegen? Of gaan ze voor radicale wijzigingen op het internationale toneel en vormen ze een blok met de ontwikkelingslanden, een blok dat ongezien sterk zou kunnen opwegen tegen de VS en Europa?

Als reactie hierop zien we meer en meer pogingen tot bilaterale of regionale onderhandelingen. Naast de verscholen functie die erin bestaat de nieuwe machtsverhoudingen te ontlopen, kunnen deze onderhandelingen natuurlijk aangewend worden om de druk op de ketel te houden, indien de onderhandelingen binnen de WTO eindeloos dreigen aan te slepen.

Ook los daarvan hebben bilaterale en regionale akkoorden hun nut. Ze zorgen er voor dat de internationale vrijhandel zich verder uitbreidt, stimuleren een verdere economische ontwikkeling en bereiden de betrokken economieën voor op een echt mondiale vrijhandel. Regionale akkoorden hebben hier zeker hun nut en we kunnen deze dus enkel maar toejuichen.

Dit mag ons echter niet verhinderen unilaterale maatregelen te nemen. Import vrijmaken komt niet alleen vooral de ontwikkelingslanden ten goede, maar ook onszelf, aangezien het ons goedkopere producten oplevert en onze eigen landbouwsector aanzet tot meer investeringen in innovatie. We verliezen gedeeltelijk een hefboom om de andere landen mee te krijgen in de multilaterale akkoorden, maar tegelijk creëren we heel wat goodwill, geven we het goede voorbeeld en zorgen we er bovenal voor dat de ontwikkelingslanden zich vlugger kunnen ontwikkelen.

Jong VLD pleit voor de verdere vrijmaking van de wereldhandel, weze het op bi-, multi- of unilaterale wijze, welke ook – afhankelijk van case tot case – het meest efficiënte en snelste blijkt te werken. Bovendien wil Jong VLD desnoods unilateraal de wereldhandel verder bevrijden door de eigen importbeperkingen op te heffen, zowel ten voordele van onszelf, maar vooral van de ontwikkelingslanden.

1.5. Een nieuwe rol voor het IMF en de Wereldbank

Sinds de oprichting vlak na de Tweede Wereldoorlog hebben het IMF en de Wereldbank al heel wat financiële interventies verricht. Helaas met meer kwalijke dan positieve gevolgen.

In ruil voor financiële steun leggen deze instellingen veel te rigide en zelfs verstikkende maatregelen op aan ontwikkelingseconomieën in al dan niet zware financiële nood. Het IMF belooft met haar financiële injecties slecht beleid en de Wereldbank geeft geld aan veelal inefficiënte regimes. Veel van dat geld gaat overigens eerst verloren in logge bureaucratische en corrupte structuren. Bovendien behartigen deze instellingen westerse overheidsbelangen waardoor het lenen van geld gebeurt op basis van puur politieke en strategische beslissingen in de plaats van te kijken naar de noden van het individu.

Inefficiëntie en overheidsdirigisme moeten plaats ruimen voor performantie en private initiatieven. Daarom dat de huidige structuur van het IMF en de Wereldbank grondig hervormd moet worden. We moeten af van alle huidige denkkader en een radicale verandering bepleiten.

De internationale financiële instellingen stellen samen met het land in kwestie een Poverty Reduction Strategy Paper op, een soort business plan. Wat zou moeten leiden tot een hoge graad van ownership van het specifieke ontwikkelingsland, verwordt echter al te vaak tot loutere inspraak. Het IMF en de Wereldbank verwarren participatie met consultatie. Wij pleiten ervoor dat er werk wordt gemaakt van een echt ownership van de ontwikkelingslanden. Alle lokale actoren moeten inspraak krijgen en tegelijk moet de impact van de maatregelen beoordeeld worden door een extern controleorgaan.

Jong VLD pleit ervoor om de rol van het IMF en de Wereldbank grondig te herzien opdat echte welvaartscreatie mogelijk wordt in ontwikkelingslanden. Daarom moet het IMF een advies- en expertisecentrum over ontwikkelingslanden voor investeerders worden. Ook de rol van de Wereldbank moet grondig herzien worden. De Wereldbank dient meer resultaatgericht te werken en zich te concentreren op projectmatige financiering van infrastructuurwerken gekoppeld aan een nauwgezette opvolging. Alleen hulp op basis van responsabilisering kan effectief zijn opdat het geld ten goede komt aan het individu en niet aan een lokale potentiaat.

2. Een liberale kijk op ontwikkelingssamenwerking

Vrijhandel is een *conditio sine qua non* voor de ontwikkeling van landen en individuen. Desalniettemin kan men niet anders dan onderkennen dat de huidige, dagdagelijkse situatie van talrijke mensen in ontwikkelingslanden geenszins beschouwd kan worden als een geschikt kader om kansen te creëren en te grijpen en zich te ontplooien als een daadwerkelijk vrij individu.

Naast de belangrijke vragen met betrekking tot de oorsprong van en controle op de gelden voor ontwikkelingssamenwerking en de vraag ter wiens beschikking de middelen gesteld moeten worden, kan men eveneens niet voorbijgaan aan de finaliteit die ontwikkelingssamenwerking vanuit een liberaal perspectief moet hebben en de invloed hiervan op de aanwending van de gelden.

Een overkoepelende gedachte in dit verband is dat het ultieme doel van ontwikkeling en vooruitgang het in staat stellen is van elk individu om de hem of haar toekomstige vrijheid ten volle te benutten en zelf de mogelijkheid te hebben zinvolle keuzes te maken met betrekking tot zijn of haar persoonlijke situatie. De globalisering, de staat, de ontwikkeling en derhalve ook elke van buiten een land afkomstige vorm van ontwikkelingssamenwerking moet vanuit een liberale inspiratie - en vanuit doeltreffendheidsoverwegingen - ten dienste staan van de ontplooiing van het individu.

Concreet wenst Jong VLD terzake een driesporenbeleid te hanteren, gediversifieerd naar liberale principes. Noodhulp in schrijnende situaties als natuurrampen en oorlogen kan een morele plicht geacht worden en wordt gekenmerkt door haar tijdelijk, reactief en louter herstellend karakter.

Intergouvernementele ontwikkelingssamenwerking wordt gedefinieerd door haar doelstelling, namelijk de opbouw van een minimaal, doch urgent en hoogstnoodzakelijke staatstructuur, symptomen waarvan zijn, erkenning en afdwinging private eigendom, rechtsstaat en primaire (lees: negatieve) mensenrechten. Hier kan conditionaliteit een gedegen middel in spelen.

Ontwikkelingssamenwerking die buiten bovengeschetste doelstellingen valt, kan ons inziens best worden opgevat op micro-niveau, doch is louter een zaak van de civil society en het vrije initiatief en valt dus buiten het bestek van het politieke forum.

2.1. De Millennium Development Goals

Tijdens de Millenniumtop In New York van 6 tot 8 september 2000 declareerden de staats- en regeringsleiders in de Millenniumverklaring acht Millennium Ontwikkelingsdoelstellingen; elk met een of meer concrete doelen, te halen ten laatste tegen 2015.

Inmiddels blijkt hoe langer hoe meer dat deze doelstellingen moeilijk haalbaar zijn. Als Afrika onder de Sahara zich aan hetzelfde ritme als vandaag blijft ontwikkelen, zullen de doelstelling voor armoedebestrijding pas gehaald worden in 2147, die voor kindersterfte in 2165 en die voor aids en honger helemaal niet, omdat de ontwikkeling daar negatief is... De mogelijkheid bestaat evenwel dat globaal gezien de MDG's wel gehaald worden, zij het uitsluitend door de groei die China de laatste jaren kent.

Op zich kunnen de MDG's weinig weerstand opwekken, zij vormen immers louter het voorwerp van een verklaring d.w.z. zonder enige juridisch bindende kracht, laat staan afdwingbaarheid. De MDG's vormen in eerste instantie een inventaris van de belangrijkste problemen in de globale ontwikkelingsgraad en houden daarbij – misschien vanzelfsprekend – de intentie om het wegwerken van die problemen als doelstelling op te nemen in het ontwikkelingsbeleid. Zo worden deze thema's op de politieke agenda geplaatst en wordt het makkelijker een politieke consensus dienaangaande te bereiken.

De MDG's zijn echter niet geschikt als concrete doelstellingen. Ten eerste zijn ze te globaal opgesteld, waardoor ze bijna onvermijdelijk wereldwijd gehaald worden dankzij China en houden ze geen rekening met wat haalbaar is per land. Daarnaast zijn ze niet meetbaar: de meeste ontwikkelingslanden kunnen geen betrouwbare statistieken rond deze thema's leveren.

Er is ook iets mis met de idee achter de MDG's. De opstellers ervan gaan er van uit dat deze doelstellingen moeten gehaald worden en dat in een kostenplaatje kan gegoten worden wat daar voor nodig is. Het rijke Westen moet dan enkel nog voldoende geld voorzien en het probleem is opgelost. Deze veronderstelling gaat uit van een mechanisch wereldbeeld. Voor een aantal relatief eenvoudige zaken, zoals het bouwen van wegen of het vaccineren tegen ziektes, kan dat werken. De meeste MDG's zijn echter zo eenvoudig niet: onderwijs voorzien, ongelijkheid wegwerken, armoede terugdringen vereisen ook een belangrijke menselijke component.

De UN Millennium Development Goals als inventaris van de kernproblematiek in globale ontwikkeling zijn louter een verklaring en de uiting van een politieke intentie, zonder bindende of afdwingbare kracht. Zij dienen zulks ook te blijven zodat de staten de vrijheid behouden bepaalde doelstellingen al dan niet te ondersteunen op de voor hen geprefereerde wijze.

2.2. De inzameling en besteding van hulpmiddelen

Naast vrijhandel is ook ontwikkelingshulp een belangrijke hefboom om te komen tot een werkelijke emancipatie van het individu. In het verleden heeft men echter te gemakkelijk geld overgemaakt aan overheden zonder de besteding ervan te controleren. Al te vaak gingen die middelen naar nutteloze projecten of verdwenen ze in de zakken van corrupte regimes.

Ontwikkelingshulp mag niet langer naar de overheid gaan, maar moet daarentegen individuele projecten steunen, in samenwerking met de lokale bevolking en bedrijven. Daarnaast moet benadrukt worden dat ook internationale investeringen een gunstige factor zijn in het creëren van een plaatselijke dynamiek. Het is essentieel dat het ontwikkelingsvraagstuk wordt benaderd vanuit het individu. Dit is immers de enige hefboom om te komen tot een werkelijk duurzame vooruitgang.

Dat vereist dan ook dat Westerse hulp verder gaat dan noodhulp in gevallen waar bevolkingen getroffen worden door droogte, voedseltekort of conflicten. We moeten net proberen om de bevolking van ontwikkelingslanden te steunen in hun zoektocht naar manieren om iets op te bouwen in hun land en hen helpen het heft in eigen handen te nemen. Dit vraagt een heel andere aanpak dan enkel geld voorzien. Een belangrijke vereiste daarbij is de fysieke veiligheid van de bevolking zonder dewelke ontwikkeling niet mogelijk is: een functionerende politie en justitie in het kader van een rechtstaat zijn dan ook primordiaal.

Partnerships met lokale overheden en gemeenschappen waarbij de bevolking zelf geconsulteerd wordt en zelf meewerkt aan projecten die een werkelijk verschil kunnen maken zijn daarbij essentieel. Grote programma's die met nationale overheden opgezet worden werken al te vaak niet: het geld bereikt de bevolking zelf uiteindelijk niet, de gesteunde projecten zijn niet nuttig of blijken niet gedragen te worden door de bevolking.

De opkomst van privé-stichtingen geeft een sterke impuls in die richting. Zij steunen net vaak lokale projecten die het verschil maken en leggen een sterke nadruk op transparantie en accountability. Daarnaast valt ook het belang van de klassieke NGO's niet te onderschatten. Zij kunnen net de kleinere bijdragen van individuen verzamelen en nuttig besteden, maar dan moeten zij wel transparanter worden en meer verantwoording afleggen aan hun donoren.

Er is echter ook een keerzijde aan de medaille. Een weldoener kan zijn mening en religie doordrukken op de lokale bevolking die geen keuze heeft: ofwel omkomen ofwel een religie opgelegd krijgen. Tevens zijn de verschillende privé-projecten niet altijd even goed op elkaar afgestemd. De armste gemeenschappen hebben nood aan een gestructureerd beleid. Zodat de hulpverlening neutraal en goed georganiseerd gebeurt en respect toont voor de lokale cultuur. De tijd van de kolonisatie is voorbij, maar we moeten ons ervan bewust zijn dat deze op kleiner, privater vlak kan terugkomen.

Jong VLD pleit er voor dat Westerse hulp verder gaat dan noodhulp en ook waarlijk ontwikkelingshulp is. Niet grote overheden, maar lokale gemeenschappen en projecten moeten gesteund worden. Voor Jong VLD vereist ontwikkelingshulp een grote betrokkenheid van de lokale bevolking, zowel bij het uitdenken van projecten als bij de uitvoering ervan. Jong VLD juicht toe dat meer en meer individuen hun eigen bijdrage aan ontwikkelingssamenwerking leveren en dat met een sterke nadruk op kleine, werkende projecten. Jong VLD vraagt dat NGO's om hun legitimiteit te behouden transparanter werken en meer verantwoording aan hun donoren afleggen.

2.3. Het belang van capacity-building

Vaak kunnen kleine ingrepen een enorme impact hebben op de dagdagelijkse leefsituatie van individuen. Zo zijn er verschillende projecten in ontwikkelingslanden waarbij landbouwers begeleid worden bij de organisatie en uitbouw van een coöperatieve landbouwersvereniging. De verhoogde samenwerking die zo'n vereniging met zich meebrengt leidt tot meer efficiëntie, een verhoogde productiviteit en een grotere tewerkstelling. Microkrediet en de efficiënte organisatie van eigendomsrechten geven het individu de kans zijn of haar economische toekomst in eigen handen te nemen. Teeltdiversificatie en het gebruik van inheemse teelten dragen bij aan voedselzekerheid en maken dure Westerse pesticiden geheel of gedeeltelijke overbodig.

Wanneer ontwikkelingssamenwerking ten dienste staat van het individu speelt zij hier op in. Daar waar grote infrastructuurprojecten ten behoeve van de export verwezenlijkt kunnen en zullen worden door private investeringen vanwege de klanten of door publiek-private samenwerking, rust een belangrijke taak van Westerse ontwikkelingssamenwerking in de capaciteitsopbouw van lokale, interlokale, regionale en interregionale markten ter plaatse. Ontwikkelingssamenwerking moet er gericht op zijn om op micro- of meso-niveau de handel tussen individuen mogelijk te maken.

Het spreekt voor zich dat onderwijs en gezondheidszorg in gans dit ontwikkelingsvraagstuk van essentieel belang zijn. De emancipatorische kracht van onderwijs en gezondheidszorg stelt het individu in staat beter invulling te geven aan zijn of haar levenslot. Dit kan op velerlei wijzen: het ondersteunen van onderwijs in het algemeen en in het bijzonder het aanleren van vaardigheden in verband met conserveringstechnieken, teeltdiversificatie en ondernemingsvaardigheden.

Om deze ontwikkeling mogelijk te maken is het essentieel dat eigendomsrechten bestaan, maar bovenal dat ze erkend en afgedwongen kunnen worden. De geweldige kracht die van dergelijke hervorming uit kan gaan, kan de dynamiek die nu reeds aanwezig is in de informele economie omzetten in waardecreatie. Een efficiënte bescherming van eigendomsrechten en de verdere uitbouw van een rechtstaat kan een katalysator vormen voor zowel het aantrekken van buitenlands kapitaal als het ontwikkelen van een eigen markt.

Jong VLD pleit er voor dat ontwikkelingssamenwerking als doel heeft het emanciperen van elk individu om zelf invulling te geven aan zijn of haar bestaan. De ontwikkeling van een efficiënt en effectief systeem van eigendomsrechten en een rechtstaat, samen met het ondersteunen van de capaciteit van individuen om deel te nemen aan het economisch leven en van de ontwikkeling van plaatselijke markten, is de beste weg tot een ware economische vooruitgang ten voordele van het individu. Het belang van het ondersteunen van onderwijs en gezondheidszorg, bij voorkeur georganiseerd door het vrij initiatief, kan niet onderschat worden.

2.4. Ontwikkelingssamenwerking en mensenrechten

De vraag naar het verband tussen mensenrechten en ontwikkelingssamenwerking werpt onvermijdelijk die naar de conditionaliteit op. Kunnen we nog middelen geven aan landen waar mensenrechten op grote schaal geschonden worden?

Voorwaarden stellen is bijna onvermijdelijk selectief. De prioriteiten van de donor zullen bepalen of het instrument al dan niet wordt gebruikt in een bepaald geval. Er is geen sprake van een automatische opschorting van de samenwerking wanneer een bepaald vooraf vastgesteld niveau van schendingen van mensenrechten is bereikt: de opschorting zal integendeel afhangen van een politieke beslissing van de donor. Dit geeft vaak, al dan niet verkeerdelijk, aanleiding tot een gevoel van neo-kolonialisme en misbruik van ontwikkelingssamenwerking in functie van nationale belangen. Daarenboven zal dergelijk beleid vaak zelf negatieve consequenties hebben op de mensenrechtensituatie in een land.

Conditionaliteit kan niettemin een nuttig instrument zijn. Dan mag het uitsluitend gebruikt worden in gevallen van ernstige schendingen van fundamentele universele rechten die op grote schaal gepleegd worden door de overheid, en wanneer de opschorting van de samenwerking resulteert in een vrijwel onmiddellijke wijziging van het beleid van deze overheid. Wanneer de opschorting van samenwerking echter voor een langere periode wordt gehandhaafd, schaadt deze de ontwikkeling.

In gevallen waar zulk beleid niet resulteert in onmiddellijke veranderingen, zijn gerichte sancties die zich richten op de direct verantwoordelijke individuen, door middel van reisbeperkingen, bevrozing van tegoeden etc. dan ook meer aangewezen. De negatieve gevolgen van economische sancties op de meest kwetsbare groepen in een land zijn immers uitvoerig gedocumenteerd, waarbij vaststaat dat zij de heersende elite vaak onberoerd laten.

Indien uitgegaan wordt van de centrale plaats van het individu in een ontwikkelingssamenwerkingbeleid, kan immers niet aanvaard worden dat dit individu tweemaal het slachtoffer wordt van het beleid van haar overheid.

Jong VLD pleit voor de opschorting van ontwikkelingssamenwerking tussen overheden in gevallen van ernstige schendingen van fundamentele universele rechten op grote schaal door de overheid, op voorwaarde dat dit resulteert in een vrijwel onmiddellijke wijziging van het beleid van deze overheid. In gevallen waar zulke onmiddellijke beleidsveranderingen niet gebeuren noch waarschijnlijk zijn, zal een langdurige opschorting van de samenwerking en het invoeren van handelsembargo's voornamelijk nadelig zijn voor de zwakste individuen in de samenleving. In zulke gevallen kiest Jong VLD voor gerichte sancties tegen zij die direct verantwoordelijk zijn voor het beleid, zonder dat dit de verdere ontwikkeling van het land en haar burgers in de weg mag staan.

3. Terrorisme, humanitaire interventies en defensie

Voor liberalen is elk individu belangrijk. Elk individu heeft onvervreembare rechten, ongeacht nationaliteit, afkomst, landsgrenzen of continenten. Vanuit die erkenning voor die individuele rechten van elkeen, heeft het liberalisme een inherente internationale roeping.

Het stoot liberalen dan ook voor de borst als ook maar ergens ter wereld individuele rechten geschaad worden. We ervaren het als onze plicht om aandacht te schenken aan mensenrechtenschendingen waar ze ook gebeuren. Maar dan stelt zich de vraag of en hoe we moeten ingrijpen. Is een militaire interventie gerechtvaardigd en onder welke voorwaarden dan? Het gebruik van macht en geweld gaat immers vaak gepaard met een inperking van vrijheden.

De laatste jaren werden we geconfronteerd met de notie van een pre-emptive strike. Daar zoeken we een liberaal antwoord op, net als op de vraag hoe ver we moeten gaan met het erkennen van individuele rechten van bijvoorbeeld terroristen. Kunnen zij op dezelfde rechten aanspraak maken? En wat als zij informatie verzwijgen die vele levens kan redden?

Vanuit deze context stelt zich dan meteen ook de vraag welke rol een Europese defensie kan spelen in dit verhaal.

3.1. Interventie bij mensenrechtenschendingen

Op zich kan men niet spreken over een begrip “humanitaire interventie”. Een interventie gaat immers steeds gepaard met schendingen van fundamentele rechten van burgers, en kan zelf dus nooit “humanitair” zijn. De doelstelling daarentegen kan dat wel zijn, vandaar dat we het over begrip “interventie om humanitaire redenen” willen hebben.

Interventies om humanitaire redenen kunnen in het beste geval enkel plaatsvinden na goedkeuring door de VN-Veiligheidsraad. De manier waarop zulke interventie mag gebeuren moet zo gedetailleerd mogelijk worden vastgesteld door de Veiligheidsraad.

In gevallen waar de VN-Veiligheidsraad niet tot een akkoord kan komen, dient niettemin een zo groot mogelijke internationale steun en legitimiteit voor de interventie te worden nagestreefd. De meest geschikte methode daartoe is de zaak voor te leggen aan de Algemene Vergadering van de VN. De Algemene Vergadering dient dan te beslissen met een twee derde meerderheid. Ook stellen we de veto's van de permanente leden van de VN-Veiligheidsraad in vraag.

Een interventie om humanitaire redenen kan niet buiten het kader van het VN-Charter. De regeling in het VN-Charter moet evenwel uitgebreid worden met volgende criteria. Er mag unilateraal overgegaan worden tot een interventie indien aan volgende voorwaarden voldaan is:

- Enkel staten die zelf geen ernstige en grootschalige schendingen begaan, zijn gelegitimeerd om over te gaan tot een interventie om humanitaire redenen.
- Interventies kunnen enkel ondernomen worden ingeval het om schendingen op grote schaal van de fysieke integriteit gaat en indien de overheid zelf weigert de schendingen te stoppen of er niet in slaagt. Bovendien mag militair ingrijpen slechts een ultiem redmiddel zijn en dient de doelstelling humanitair te zijn.
- Tijdens de interventie dient de proportionaliteit gehandhaafd worden en de impact op de politiek en economie van het land moet beperkt blijven tot het strikt noodzakelijke. Uiteraard mag de interventie zelf geen grotere bedreiging vormen voor de internationale vrede en veiligheid.
- De interventie moet onmiddellijk beëindigd worden wanneer de staat zelf, een regionale organisatie, de NAVO of de VN kan overnemen. De post-conflict bevoegdheden van de interveniërende staat moeten beperkt zijn tot het instellen en doen respecteren van de fundamentele rechten en het overdragen aan de macht aan een gelegitimeerde partij.

Jong VLD pleit er voor dat interventie om humanitaire redenen bij voorkeur gesteund worden door een VN-mandaat, zij het via de Veiligheidsraad of de Algemene Vergadering. In extreme gevallen kunnen interventies unilateraal buiten dit mandaat gebeuren. Jong VLD pleit dat hiervoor binnen het VN-Charter een kader gecreëerd wordt, waarbinnen interventies zonder VN-mandaat duidelijk minimaal ingevuld worden.

3.2. De legitimiteit van een pre-emptive strike

Het principiële verbod op gebruik van geweld in internationale betrekkingen ligt sedert 1945 vast in het VN-Handvest. Op dit principiële verbod bestaan twee uitzonderingen: het recht tot individuele of collectieve zelfverdediging in geval van een gewapende aanval tegen een Lid van de Verenigde Naties (art. 51 HVN) en het gebruik van geweld na een besluit van de VN Veiligheidsraad op basis van Hoofdstuk VII van het Handvest. Zo de Veiligheidsraad het gebruik van geweld goedkeurt onder Hoofdstuk VII, stelt de vraag naar de legaliteit van de “pre-emptive strike” zich niet.

De vraag stelt zich of we het criterium van de anticipatieve zelfverdediging kunnen verlaten ten voordele van de preventieve zelfverdediging. Preventieve zelfverdediging wordt aanvaardbaar geacht, zelfs in gevallen waar de dreiging niet imminent is en de vijand zelfs nog geen begin van aanval heeft gemaakt.

Deze optie is niet aanvaardbaar, aangezien zij het systeem zelf van collectieve veiligheid verlaat. Het impliceert immers dat individuele staten, telkens zij enig gevaar zien uitgaan van een derde staat, het recht zouden hebben gewapend op te treden tegen deze staat. Geen enkele standaard van noodzakelijkheid of objectivering van het gevaar kan dan nog worden gesteld, en een volledige willekeur zou het gevolg zijn.

Hoewel het gevaar van terroristische groeperingen en massavernietigingswapens erkend wordt, kan de legitimiteit van anticipatieve zelfverdediging niet gerechtvaardigd worden. De voornaamste reden voor een afwijzing stelt zich in een gevaar voor escalatie. Diplomatieke oplossingen zullen minder kansen krijgen en ook stelt zich de vraag naar het bepalen van een proportionele reactie als er nog geen aanval geweest is.

In de discussie aangaande de toelaatbaarheid van het gebruik van geweld tegen derde staten buiten de mogelijkheden zoals voorzien in het Charter van de Verenigde Naties, is het essentieel vast te houden aan een principiële verbod op het gebruik van voorafgaandelijke zelfverdediging. Een recht op het gebruik van voorafgaandelijke zelfverdediging zou immers eerder tot een escalatie van conflicten dan tot de preventie ervan aanleiding geven.

3.3. *Mensenrechten tijdens conflicten*

Sinds 11 september 2001 is het bestrijden van terrorisme een wereldwijde prioriteit geworden, waarbij regeringen argumenteren dat deze niet gewonnen kan worden als zij aan banden wordt gelegd door de mensenrechten. Wie zich beroept op individuele rechten, is deloyaal aan de staat en het “algemene belang”.

De vraag stelt zich of deze strijd tegen het internationaal terrorisme kan beschouwd worden als een wereldwijd gewapend conflict en men dus het recht der gewapende conflicten moet toepassen, volgens hetwelk (vermeende) terroristen gedood kunnen worden als gewapende strijders. Een toepassing van het internationaal recht van de mensenrechten zou daarentegen impliceren dat opzettelijk doden enkel toelaatbaar is wanneer dit de enige wijze is om een onmiddellijke bedreiging voor het leven van een persoon te beëindigen. Losse groepen of individuele terroristen beschouwen als een wereldwijd netwerk om hun rechten te beperken is echter in strijd met de liberale principes.

Onder het mom van de strijd tegen de terreur, worden de burgerlijke rechten en vrijheden in een toenemend aantal landen in de verschillende continenten eveneens uitgehold door een beleid dat erop gericht is veiligheidsbelangen te laten primeren op individuele rechten en vrijheden.

Deze ontwikkelingen zijn verontrustend en fundamenteel in strijd met de liberale basisprincipes. Het algemeen belang wordt op ondoordachte wijze voorrang gegeven boven de individuele rechten, zonder rekening te houden met bestaande mensenrechtenverdragen. De fundamentele rechten van alle burgers, ook van zij die zich schuldig maken aan terrorisme, dienen ten allen tijde gerespecteerd te worden.

Jong VLD erkent de noodzaak om terrorisme op een efficiënte manier te bestrijden. Terrorisme mag echter geen voorwendsel worden om individuele rechten en vrijheden van de burgers verregaand te beknotten door uitzonderingsmaatregelen van toepassing te verklaren op burgers of (vermeende) terroristen. Bovendien mag ook in gewapende conflicten op geen enkele wijze en onder geen enkele omstandigheid afgeweken worden van het absoluut verbod op foltering en onmenselijke of vernederende behandeling.

3.4. Rol van een Europese defensie

Militair optreden gaat moeilijk samen met vrijheid. Ondemocratische regimes gebruiken hun leger om een ander land aan te vallen of de bevolking van het eigen land onder de knoet te houden. Militairen zijn echter nodig om enerzijds het land en vooral haar bevolking te verdedigen tegen een vreemde overheersing of vernietigingszucht en om anderzijds in getroffen gebieden peace-making of peace-keeping operaties uit te oefenen, of om interventies om humanitaire redenen uit te voeren.

In dat kader is de noodzaak aan een Europese defensiepoet evident. Een collectie van losse legers is minder in staat om een aanval van buiten zijn grenzen af te slaan. Evenmin zal het in staat zijn om efficiënt te reageren op meer hedendaagse dreigingen zoals aanslagen van terroristische groeperingen, al dan niet gesteund door malafide regimes. Hoewel de NAVO hier een antwoord biedt, gaat het niet op dat de Europese landen hun verantwoordelijkheid niet nemen en te weinig middelen te gespreid en te inefficiënt spenderen.

Een Europees militair samenwerkingsverband staat of valt natuurlijk met een gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid. Helaas lijkt een uitgebreid gemeenschappelijk beleid nog niet meteen binnen handbereik. In afwachting dat nationale belangen hiervoor plaats laten, kan een Europees leger zich echter kristalliseren rond twee kernen: een gezamenlijke verdediging tegen externe actoren en het uitvoeren van missies in het kader van een VN- of NATO-mandaat door Europese troepen. Dit kan uiteraard niet in de weg staan van verdere gezamenlijke acties indien daarrond een consensus kan gevonden worden binnen de Europese besluitvormingsorganen.

Een Europees militair samenwerkingsverband zal nog niet voor morgen zijn. De grote lidstaten zullen hun eigen troepenmacht om diverse redenen niet zo maar integraal onder gemeenschapsbestuur brengen. Daarom moet ook ten aanzien van een toekomstige Europees defensiebeleid gestart worden met enkele lidstaten, die reeds bereid zijn een deel van hun troepenmacht onder een gezamenlijk commando te brengen. Deze twee-snelhedenpiste zou op termijn de aanzet kunnen geven tot een ééngemaakt Europees defensiebeleid.

Een degelijk werkend Europees Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid is de conditio sine qua non voor een Europees leger. Zolang dit beleid zich nog niet ontwikkeld heeft kan men inzake Europese militaire samenwerking aan volgende zaken werken: een gemeenschappelijke aankoopstrategie, een grotere mate van interne specialisatie en meer coördinatie. Tevens kan in het kader van het GBVB gewerkt worden aan de rol van de EU binnen de NAVO. Daarnaast moet de EU véél meer het voortouw nemen in het sturen van troepen voor peacekeeping missies.

4. Globalisering, milieu en samenleving

In de wereld zijn recentelijk belangrijke verschuivingen ontstaan die de dominantie van het Westen op termijn serieus op de proef kunnen stellen.

In de mondiale economie wordt de invloed van minder ontwikkelde landen en dan vooral de Aziatische, Latijns-Amerikaanse en Russische regio steeds belangrijker. Dat heeft uiteraard zijn invloed op het ermee gepaard gaand verbruik van grond- en brandstoffen en alle daaraan gelinkte vraagstukken rond milieu, schaarste en geopolitiek.

Tegelijkertijd worden landen die niet uit een liberale traditie zoals Europa en de VS stammen, belangrijker zowel op economisch, militair als politiek vlak. Zullen de andere waarden van die landen een invloed op ons hebben en hebben we het einde van de geschiedenis dan toch niet bereikt?

4.1. Globalisering en energievoorziening

Onze energievoorziening is sterk gebaseerd op het verbruik van fossiele brandstoffen. Zelfs los van de huidige hype rond klimaatsopwarming brengt dit een aantal problemen met zich mee.

Eerst en vooral zijn een aantal industrieën zoals de staalsector en de petrochemie afhankelijk van aardolie en steenkool voor hun grondstof. Gezien het belang van de producten die deze sectoren afleveren is het belangrijk hier voldoende reserves voor te houden. Daarnaast moeten we de vloeibare brandstoffen, die gemakkelijk transporteerbaar zijn, sparen voor gebruik in afgelegen gebieden, waar geen alternatieven voorhanden zijn.

Daarnaast groeit meer en meer het besef dat we geostrategisch gezien voor onze energievoorziening te sterk afhankelijk zijn van een aantal regio's en landen, zoals het instabiele Midden-Oosten of Rusland met zijn weinig voorspelbare regime.

Deze factoren hebben nu al een hogere prijs van fossiele brandstoffen als gevolg. Deze hogere prijzen zullen een veel grotere impact hebben op het gedrag van bevolking en industrie dan bestaande sensibiliseringsprogramma's en subsidiemaatregelen tot nu toe gehad hebben. Zuiniger omgaan met energie en alternatieve vormen van energievoorziening worden zo meteen aantrekkelijker.

Overheden moeten de optimale omstandigheden creëren om deze evolutie te ondersteunen. Dit niet door subsidies uit te delen voor specifieke besparingsmaatregelen of onderzoek naar bepaalde technologieën te financieren. De overheid moet eerder voor een goed kader zorgen: ze moet zorgen dat onderzoek en investeringen aantrekkelijk zijn, maar ook een algemeen klimaat creëren zodat er voldoende opgeleide onderzoekers en technici zijn om alternatieven te ontwikkelen en de creativiteit ten volle te laten spelen.

In het belang van onze energievoorziening is het van belang dat we onze kerncentrales openhouden. Ons land dient tevens een voortrekkersrol te spelen in de ontwikkeling van reactoren van de 4e generatie.

De overheid mag de impuls die hogere energieprijzen geven niet tegenwerken door diezelfde prijzen te plafonneren. Als de prijsevolutie het voor lagere inkomens moeilijker maakt, moeten we er eerder voor zorgen dat die bevolkingsgroepen meer overhouden van hun inkomen. Op die manier kunnen we het ook voor hen draaglijk maken, zonder de stimulans voor de hele maatschappij om op een andere manier met energie om te gaan weg te nemen.

Jong VLD pleit voor een energiebesparing en een diversificatie van de energievoorziening om de resterende hoeveelheden fossiele brandstoffen voor betere doeleinden te gebruiken en minder afhankelijk te worden van geopolitieke omstandigheden. Hét instrument bij uitstek daarvoor is de vrije markt en de daarbijhorende technologische innovatie. Daarbij moet de overheid vermijden micromaatregelen te nemen, maar een goed investerings- en onderzoeksklimaat creëren. Cruciaal in deze problematiek is de internalisering van de kosten van vervuiling van de tegenwoordige public goods. Lagere – en alle – inkomens moeten eerder geholpen worden om met de hogere energieprijzen te leven dan de prijsstimulans overboord te gooien.

4.2. De globalisering van de politiek en de vrijheid van het individu

De huidige internationale politieke 'orde' kent grosso modo haar oorsprong in de geopolitieke situatie die ontstond op het einde van de Tweede Wereldoorlog en werd diepgaand beïnvloed door de principes van het Wilsonianisme, dat onder meer een zelfbeschikkingsrecht voor volkeren en een samenwerking tussen staten toevoegde, en het liberalisme, dat als gemeenschappelijke grondslag van de Europese en Amerikaanse intellectuele traditie er in slaagde de vrijheid van het individu en het principe van de rechtstaat deel van de internationale politieke orde te maken. Deze liberale principes werden op de proef gesteld tijdens de koude oorlog, maar kwamen dermate versterkt uit deze periode dat dit zelfs aanleiding gaf tot een al dan niet voorbarig uitroepen van het 'einde van de geschiedenis'.

De huidige internationale politieke orde begint echter hoe langer hoe meer haar historische premissen te verlaten. De onmiskenbare voordelen van de globalisering van de economie resulteren in de ontwikkeling van meerdere economische grootmachten. De politieke manifestatie van voormalige ontwikkelingslanden en het ontstaan van een multipolaire wereld is druk bezig, en zal enkel nog maar versterken.

Deze voormalige ontwikkelingslanden kennen jammer genoeg zelden dezelfde liberale traditie als Westerse landen. In vele gevallen kan niet elk individu - zij het in theorie of in praktijk - daadwerkelijk vrij zijn. De vraag rijst dan ook of onze liberale principes in de toekomst nog steeds het uitgangspunt van internationaal optreden zullen zijn.

Hoewel op termijn de economische ontwikkeling van deze landen wel moet leiden naar meer vrijheid voor het individu, kan verwacht worden dat de politieke manifestatie van deze voormalige ontwikkelingslanden hierop niet zal wachten. De multipolaire wereld loopt het gevaar in toenemende mate voorbij te gaan aan de liberale principes die in het verleden mee de grondslag uitmaakten van de internationale orde.

Jong VLD pleit daarom om het belang van het individu steeds meer in aanmerking te nemen bij het buitenlands beleid. Jong VLD is van oordeel dat respect voor de vrijheid van het individu en de rechtstaat een belangrijk criterium is bij elke hervorming van de Verenigde Naties. Europa moet nog meer dan nu het voortouw nemen in de ondersteuning van het respect voor persoonlijke vrijheid en de rechtstaat, onder meer bij het sluiten van verdragen, en dat zij actief bijdraagt aan de ontwikkeling van regionale samenwerkingsverbanden gebaseerd op deze principes.